

The Designing a model for the improvement of the non-governmental education system with an emphasis on the education of the third millennium at the elementary level (Case: Tehran city)

Roya Shahriyari¹, Ali Taghipour Zahir*², Reza Shabannezhad Khas³, Mohammad Sahebalzamani⁴

1. PhD. student in Educational Management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2. Associate Professor, Department of Educational Management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

3. Assistant Professor, Department of Educational Management, Takestan Branch, Islamic Azad University, Takestan, Iran.

4. Professor, Department of Management, Faculty of Health, Tehran Medical Sciences, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

10.22080/EPS.2023.24567.2152

Date Received:
2022-10-27

Date Accepted:
2023-04-25

Keywords:
educational system, non-governmental education, third millennium education, elementary level

Abstract

Aim: purpose of the current research is to design a model for the improvement of the non-governmental education system with an emphasis on the education of the third millennium at the elementary level.

Methodology: The mixed research method is based on exploratory mixed research (qualitative-quantitative).The statistical population in the qualitative part is the professors in the field of educational management and educational sciences in universities and higher education centers, high and middle managers in the education system and experts and experts in the researched topic, and in the quantitative part, the teachers of boys' and girls' elementary schools in The 19 educational districts of Tehran include 4724 teachers in 390 schools (3319 classes) for boys and 4040 teachers in 353 schools (2765 classes) for girls, totaling 8764 people, in the qualitative part using the snowball method until reaching theoretical saturation with 13 experts, an in-depth interview was conducted, and in the quantitative part, to measure the model, a 124-item researcher-made questionnaire was distributed among 368 people from the sample using the relative cluster sampling method. Qualitative data were analyzed with ground theory technique in ATLAS.ti software and quantitative data were analyzed with structural equation modeling technique and exploratory and confirmatory factor analysis tests in SPSS and AMOS software.

Results: The results of the qualitative part indicated that the paradigmatic model has 30 components (concepts). The results of the quantitative part showed that all the components of the research model were confirmed.

Conclusions and Suggestions: As a result, the results of the prioritization section also indicated the importance of "consequence" and the component of "attracting public participation".

Innovation and originality: due to the importance of the subject and, the use of four steps, the review of previous studies, qualitative, quantitative and prioritization in the formulation of the realization model, the present research has favorable innovation and suitable ideas at its disposal. Future researchers will put.

* Corresponding Author: Ali Taghipour Zahir

Address: Tehran Jordan, Armaghan East, No.5, postal code: 1915617115

Email: taghipoora@gmail.com

طراحی مدل ارتقاء نظام آموزشی غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم در مقطع ابتدائی (مورد مطالعه: شهر تهران)

رویا شهریاری^۱، علی تقی پور ظهیر^{۲*}، رضا شعبان نژاد خاص^۳، محمد صاحب الزمانی^۴

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۲. دانشیار گروه مدیریت آموزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۳. استادیار گروه مدیریت آموزشی، واحد تاکستان، دانشگاه آزاد اسلامی، تاکستان، ایران.
۴. استاد، گروه مدیریت، دانشکده بهداشت، علوم پزشکی تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

10.22080/EPS.2023.24567.2152

تاریخ دریافت:
۱۴۰۱/۰۸/۰۵

تاریخ پذیرش:
۱۴۰۲/۰۲/۰۵

چکیده:

هدف: هدف از پژوهش حاضر، طراحی مدل ارتقاء نظام آموزشی غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم در مقطع ابتدائی می‌باشد.

روشن: روش پژوهش ترکیبی مبتنی بر تحقیق آمیخته اکتشافی است. جامعه آماری در بخش کیفی استدان رشته مدیریت آموزشی و علوم تربیتی در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی، مدیران عالی و میانی در نظام آموزش و پرورش و صاحب‌نظران و کارشناسان و در بخش کمی، معلمان مدارس پسرانه و دخترانه مقطع ابتدائی در مناطق ۱۹ گانه آموزش و پرورش تهران شامل ۴724 معلم در 390 مدرسه (3319 کلاس) پسرانه و 4040 معلم در 353 مدرسه (2765 کلاس) دخترانه، به تعداد 8764 نفر بوده، در بخش کیفی با استفاده از روش گلوله برای تا رسیدن به اشباع نظری با 13 خبره، مصاحبه عمیق انجام و در بخش کمی، برای سنجش مدل، پرسشنامه محقق ساخته 124 گویه‌ای با روش نمونه‌گیری خوشای نسبی در بین 368 نفر از نمونه‌ها توزیع گردید داده‌های کیفی با تکنیک گزند تغیری و داده‌های کمی با تکنیک مدلسازی معادلات ساختاری و آزمون‌های تحلیل عاملی اکتشافی و تائیدی تحلیل گردید.

یافته‌ها: نتایج بخش کیفی حاکی از آن بوده که مدل پارادایمی دارای 30 مؤلفه (مفهوم) است. نتایج بخش کمی نشان داد که تمامی مؤلفه‌های مدل پژوهشی، مورد تایید واقع شدند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات: درنتیجه نتایج بخش اولویت‌بندی هم، حاکی از اهمیت بیشتر «پیامد» و مؤلفه «جلب مشارکت عمومی» داشته است.

نوآوری و اصالت: با عنایت به اهمیت موضوع و همچنین، استفاده از چهار گام، بررسی مطالعات پیشین، کیفی، کمی و اولویت‌بندی در تدوین مدل تحقق، پژوهش حاصل از نوآوری مطلوبی برخوردار بوده و ایده‌های مناسبه را در اختیار محققان آینده قرار خواهد داد.

کلیدواژه‌های:
نظام آموزشی، آموزش غیردولتی، آموزش هزاره سوم، مقطع ابتدائی

نویسنده مسئول: علی تقی پور ظهیر

آدرس: جدن، ارمغان شرقی، پلاک ۵، کد پستی: ۱۹۱۵۶۱۷۱۱۵ ایمیل: Taghipoora@gmail.com

Extended abstract

1. Introduction

Improving educational quality is the goal of educational systems. On the one hand, the sensitivity of education and educational processes emphasizes the importance of improving the quality of education and ultimately improving the efficiency and effectiveness of the country's education system. Education is the main and key factor of social, economic, cultural, and political development of any society. Which in the 21st century is facing challenges that are caused by a new look at the issues of education. The most important challenge of education in the third millennium is the policy of change and transformation. The history of human development is full of events that have fundamentally changed life. These influential events, which have been associated with the beginning of the third millennium, have caused the growth and expansion of information technologies and the age of knowledge. Today, educational organizations must have the ability to adapt to these continuous changes. The purpose of the current research is to design a model for the improvement of the non-governmental education system with an emphasis on the education of the third millennium at the elementary level.

2. Methods

The mixed research method is based on exploratory mixed research (qualitative-quantitative). The statistical population in the qualitative part is the professors in the field of educational management and educational sciences in universities and higher education centers, high and middle managers in the education system and experts and experts in the researched topic, and in the quantitative part, the teachers of boys' and girls' elementary schools in The 19 educational districts of Tehran include 4724 teachers in 390 schools (3319 classes) for boys and 4040 teachers in 353 schools (2765 classes) for girls, totaling 8764 people, in the qualitative part using the snowball method until reaching theoretical saturation with 13 experts, an in-depth interview was conducted, and in the quantitative part, to measure the model, a 124-item researcher-made questionnaire was distributed among 368 people from the sample using the relative cluster sampling method. Qualitative data were analyzed with ground theory technique in ATLAS.ti software and quantitative data were analyzed with structural equation modeling technique and exploratory and confirmatory factor analysis tests in SPSS and AMOS software.

3. Results

The results of the qualitative part indicated that the paradigmatic model has 30 components (concepts). The results of the quantitative part showed that all the components of the research model were confirmed. This research has followed the design of the educational system improvement model in non-government schools with an emphasis on the third millennium education at the primary level. The results of the research showed that according to the subjects of this research, the model has 30 components in the form of causal, environmental, interventional, strategic and results conditions. For dynamism and growth, education is bound to link the school to the real world and, in addition to providing specialized knowledge in scientific fields, help students acquire knowledge and skills that they can face the situation and requirements of the new era. To be successful.

4. Conclusion:

As a result, the results of the prioritization section also indicated the importance of "consequence" and the component of "attracting public participation". It should be noted that elementary school children learn behaviors such as taking turns, participation, anger control, cooperation, and paying attention to others' opinions through interaction with their peers. Not learning these skills will cause incompatibility and academic failure of the child in the future. Quantitative growth without paying attention to qualitative change can make education face a crisis. Despite the efforts and efforts that education managers and planners have endured in gaining experience and implementing new global ideas and thoughts in society's education and training, but due to the lack of recognition of effective quality factors and new needs and ignoring the role of the transformation process in management and planning have failed to achieve the desired goals. In addition to the problems, lack of written programs, lack of sufficient information about the current state of the education system, lack of appropriate policies for the education system have caused many gaps in the education system.

5. Funding

There is no funding support.

6. Author Contributions

Roya Shahriyari, general framework planning, content editing and analyzing, submission and correction.
Ali Taghipour Zahir and Reza Shabannezhad Khas, collaboration in general framework planning, selection of approaches; final review.

Mohammad Sahebalzamani, comparison of approaches, conclusions.

All authors discussed the results, reviewed, and approved the final version of the manuscript.

7. Conflicts of Interest

Authors declared no conflict of interest.

8. Acknowledgments:

The authors thank all dear colleagues and professors who have helped us in this research.

مقدمه:

ارتقاء کیفیت آموزشی هدف متعالی نظام‌های آموزشی است. از یک طرف حساسیت امر آموزش و فرآیندهای آموزشی توجه به بهبود کیفیت آموزش و در نهایت بهبود کارآیی و اثربخشی سیستم آموزشی کشور را مورد تأکید قرار می‌دهد (Fatemiamin & Fouladiyan, 2011). آموزش Niazzari & Tagvai Yazdi, (2015)، که در قرن بیست و یکم با چالش‌هایی روپرداخت که ناشی از نگاهی نو به موضوع‌های آموزش و پرورش است. مهم‌ترین چالش آموزش و پرورش در هزاره سوم، سیاست تغییر و تبدیل است (Jafari, & Karimi, 2018). تاریخ تحول بشر مملو از رویدادهایی است که زندگی را از اساس متحول کرده‌اند. این رویدادهای تاثیرگذار که با شروع هزاره سوم قریون شده، رشد و گسترش فناوری‌های اطلاعاتی و عصر دنایی را موجب گردیده، امروزه سازمان‌های آموزشی باید توانایی تطابق با این دگرگونی‌های مدام روز را داشته باشند (Niazzari, et al., 2015). هم‌چنین باید در نظر داشت تبدیل نظام آموزشی فعلی به آموزش و پرورش کارآمد، بهمان اندازه که مهم است، خطیر نیز هست. ترسیم ویژگی‌های چنین نظام آموزشی با رسم یک دیاگرام یا تدوین یک مقاله، میسر نیست، بلکه ضرورت دارد که تحول اجتماعی دامنه‌دار و در حقیقت تغییر در یک جامعه، صورت گیرد (Jafari, & Karimi, 2018). از این‌رو، تجزیه و تحلیل عوامل مؤثر در رشد و توسعه جوامع پیش‌رفته، بین‌گر آن است که همه این کشورها، از آموزش و پرورش کارآمد و اثربخش برخوردار بوده‌اند. حال با توجه به این که مسائل امور زنست به گذشته بسیار پیچیده‌ترند و سیاست‌گذاری‌های آموزشی باید توان رویارویی با این پیچیدگی‌ها را داشته و عمق آن‌ها را درک کند. پس خطاًمشی‌گذاری در دنیای امروز باید هر چه بیشتر به سمت حرفاًی شدن پیش رود. چرا که نظام آموزش و پرورش باید پاسخ‌گوی تحول باشد. آینده‌نگر بودن، استفاده از برنامه‌بری اقتصادی، درک شرایط پیرامونی برای تصمیم‌گیری بهتر، دست‌یابی به جامعیت از طریق سیاست‌ها، مشورت و دریافت بازخورد، ارزیابی کردن و بررسی مجدد، درس گرفتن از تجربیات و ذخیره‌سازی دانش و مدیریت آن از جمله ویژگی‌های سیاست‌گذاری حرفاًی در هزاره سوم می‌باشد (Niazzari, et al., 2015).

در ایران با وجود سابقه طولانی آموزش و پرورش رسمی و به رغم افزایش نرخ ثبت نام و تمامی پیش‌رفتهای که طی چند دهه اخیر در این حوزه رخداده، آموزش و پرورش همگام با سطح جهانی پیش نرفته است، کیفیت پایین آموزش بهویژه در مقطع ابتدایی از جمله دلایل اصلی آن به شمار می‌رود، این واقعیت هم مورد اذعان کارگزاران این حوزه قرار دارد و هم با ارجاع به نتایج ارزیابی‌های بین‌المللی از نظام‌های آموزشی کشورهای گوناگون قابل تشخیص است (Askari, 2019). در «نمایه کامپیوک لگاتوم» که در سال ۲۰۱۹ م. منتشر شد، ایران از لحاظ کیفیت آموزشی میان ۱۶۷ کشور جهان، در جایگاه هفتاد و یکم قرار دارد (Legatum Institut, 2019). تبدیل نظام آموزشی فعلی به آموزش و پرورش کارآمد، به همان اندازه که مهم است، خطیر نیز هست. ترسیم ویژگی‌های چنین نظام آموزشی با رسم یک دیاگرام یا تدوین یک مقاله، میسر نیست، بلکه ضرورت دارد که تحول اجتماعی دامنه‌دار و در حقیقت تغییر دریک جامعه، صورت گیرد (Jafari, & Karimi, 2018). با توجه به تحولات عظیمی که ورود به هزاره سوم به وجود آورده، نظام‌های آموزشی باید انسان‌هایی را تربیت کنند که قادر باشند در دنیای مولود در حال تغییر زندگی کنند. دگرگونی‌های اجتماعی، فناوری‌های پرستاپ و چالش‌زاء، تکوین رسالت‌های جدید در سازمان‌ها، ضرورت انعطاف‌پذیری و آمادگی برای رویارویی با شرایط جدید را امری انتساب ناپذیر ساخته است (Niazzari, Tagvai Yazdi, Niazzari, 2016). آموزش و پرورش باید بنا به مقتضیات آینده رویکرد جدیدی را در آموزش اتخاذ کند. با آغاز هزاره سوم، تأملی در تغکرات بشر برای ترسیم آینده رخ داده است و ما شاهد انقلابی عظیم در نگرش‌ها، تفکرات، روش‌ها و انتظارات در جامعه هستیم، هم‌چنین با افزایش رشد تکنولوژی و توسعه صنعتی در جهان امروز که منجر به تغییر و تحولات عظیم بویژه در دوران اخیر گردیده، وظیفه نظام آموزشی بسیار مهم و پیچیده و گستره‌تر شده است و توجه دقیق تر و عمیق‌تری به کیفیت آموزش و پرورش مدارس را که از نظر دستاندر کاران تعلیم و تربیت از مباحث عمده‌ای است، به خود جلب نموده است (Sadeghi Moghadam, Safari, Sinai, 2016). بی‌ترید کودکان امروز در آینده، مسئولیت امور مختلف جامعه را به‌عهده خواهد داشت؛ بنابراین هرچه اکنون از توان علمی و تحصیلی بالاتر برخوردار شوند، بیشتر و بهتر از عهد انجام و ظایف آینده برخواهدند (Mehrabani, 2018). در پژوهشی که توسط (Nejad Ghafouri, Salehi, Talaei, 2021)، انجام گرفت، بر اساس یافته‌های مطالعه، کیفیت فعالیت‌های یادگیری، ساختار دوره و فعالیت‌های مرتبط با پرورش زبان و استدلال کودکان در مرآکز پیش از دبستان شهرستان قشم در سطح نامطلوب ارزیابی شد. هم‌چنین ساختار دوره، کم‌ترین میانگین و پایین‌ترین سطح کیفی را در بین سایر ابعاد مورد بررسی (Bozorgi) (2020) نشان داد و وضعیت مدارس غیردولتی شهر تهران از منظر معیارهای توانمندساز و نتایج، پایین‌تر از حد متوسط قرار دارد. از مجموع 1000 امتیاز مربوط به معیارهای توانمندساز (500 امتیاز) و نتایج (500 امتیاز)، مدارس غیردولتی شهر تهران در مجموع 432 امتیاز کسب نموده است که معیارهای توانمندساز 209 امتیاز و معیارهای نتایج 223 امتیاز به دست آورده‌اند. (Bozorgi Nejad, Zarei, 2017)، نشان دادند: که توجه بیشتر به کیفیت آموزش و پرورش، صرف منابع مالی بیشتر برای تولید مواد آموزشی مناسب و تربیت معلمان صالح و توانا و هم‌چنین، بهبود و اصلاح مدیریت و امور اداری و البته، پشتیبانی معنوی و علمی از نظام آموزش و پرورش می‌شود. یافته‌های پژوهش (Hasanpour, Mohammad, 2016)، نشان داد بین مدارس دولتی و غیرانتفاعی از لحاظ اثربخشی تفاوت معناداری وجود دارد و در تمامی مؤلفه‌های اثربخشی میانگین مدارس غیرانتفاعی نسبت به مدارس دولتی بالا بود که این نشان دهنده اثربخشی مدارس غیرانتفاعی نسبت به مدارس دولتی است. در پژوهشی که توسط (Amani, Marghzari, 2015)، انجام گرفت، نتایج نشان داد که مدارس غیردولتی از نظر پیشرفت تحصیلی عملکرد

- در «نمایه لگاتوم» در سیtron آموزش و پرورش، نرخ ثبت نام، نتایج و کیفیت آموزشی در چهار پایه آموزش (پیش دبستانی، ابتدائی، متوسطه و آموزشی عالی) و هم‌چنین مهارت‌های موجود در افراد بزرگسال را که اندازه‌گیری شده است، نشان می‌دهد.

بهتری دارند. اما از لحاظ فضا و تجهیزات آموزشی مدارس دولتی رضایت بیشتری از نظر آزمودنی‌ها کسب نموده‌اند. در پژوهشی که توسط (Weigle, Brandt, 2022) در اتباعی انجام گرفت، نتایج نشان داد که چگونه مکانیسم‌های حاکمیت آموزشی معمولی به عنوان دستگاه‌های نظارت و تحریم عمل می‌کنند که فضای ترس ایجاد می‌کنند. کنترل سفت و سخت به طور قابل توجهی معلمان را در کار روزمره خود با منزوی کردن و فلچ کردن آن‌ها مانع می‌شود. در پژوهشی که توسط (Velásquez Rodríguez, et al., 2022) در کلمبیا انجام گرفت، نتایج این مطالعه ارتباط عوامل بیرونی، عمدتاً زمینه اجتماعی را نشان داد. چنین نتایجی نشان می‌دهد که فراتر از فعالیت‌های انجام‌شده برای تقویت تدریس در کلاس، مؤلفه اجتماعی عاملی حیاتی برای بهبود کیفیت آموزش است و متغیرهایی مانند فعالیت‌های فوق برنامه از شکل گیری یکپارچه داشت آموزان حمایت می‌کنند و بر عملکرد تحصیلی آن‌ها تأثیر مثبت می‌گذارند. در پژوهشی که توسط (Adu-Baffoe, Bonney, 2021) در کلانشهر تاماله در کشور غنا انجام گرفت، نتایج تحقیق، توسعه زیرساخت، تهیه مواد آموزشی و یادگیری، توسعه ظرفیت معلمان، تامین نیازهای یادگیری داشت آموزان و حساسیت جامعه مدرسه را به عنوان فعالیت‌های حمایتی برای ارائه آموزش پایه نشان داد. در پژوهشی که توسط (Garira, 2020) در مدارس ابتدایی زیمبابوه، انجام گرفت، نتایج این مطالعه نشان داد که اگر ارزیابی مؤثر از کیفیت آموزش صورت گیرد نیاز به یک چارچوب خود ارزیابی مدارس برای مدارس ابتدایی زیمبابوه وجود دارد. این مطالعه به وزارت آموزش و پرورش توصیه می‌کند که یک چارچوب خود ارزیابی مدارس را برای به کارگیری در ارزیابی کیفیت آموزش در مدارس در راستای تقویم و پیشرفت آن‌ها تدوین کند. در پژوهشی که توسط (Gajardo, 2019) در بین دانش‌آموزان پایه چهارم در مدارس کشور شیلی انجام گرفت، نتایج نشان دهنده تنش در مدرسه بین اهداف مختلف سیاست آموزشی بود، که در آن فشار برای بهبود نمرات آزمون استاندارد ناشی از رقابت بین مدارس می‌تواند اثر نامطلوبی از بدترشدن در سایر ابعاد کیفیت ایجاد کند.

از نظر جامعه شناختی، رابطه نظام آموزشی با توسعه و به تبع آن ارتقاء، از آن جهت قابل بررسی است که توسعه واقعیتی است فراهم آمده از مجموعه کنش‌های عقلانی و منطقی افراد جامعه و در این میان آموزش عامل بسیار مهمی است که به وسیله آن می‌توان به عقلانی کردن اعمال و بهینه کردن رفتار انسانی پرداخت و از دستاوردهای علمی و فرهنگی بشر در طول تاریخ استفاده کرد. در حال حاضر بهبود کیفیت مدارس یکی از محورهای اصلی همه مباحث آموزشی است و ارتقاء آن مهم‌ترین وظیفه وزارت آموزش و پرورش است. پس ضروری است که سیاست‌گذاران از اصول دوره‌های تحصیلی، نحوه ارزیابی، محتوا کتب و مواد آموزشی، برنامه‌های آموزشی، مدیریت مدارس، شیوه‌های تربیت دانش‌آموزان و الزامات استخدام کارمندان نظام آموزشی دیگر کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه آگاه باشند (Askari, Elahi Manesh, 2019). (Parizad, 2019)

تغییرات و رویدادهایی که نظام آموزشی کشور ما در طول سال‌های پس از انقلاب اسلامی تجربه کرده است، فعالیت مدارس غیردولتی در کنار مدارس دولتی است (Yari Qoli, 2013). براساس مصوبه مورخ 1358/12/2 شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران مشارکت بخش خصوصی در آموزش و پرورش منتظر گردید. بنابراین، از سال 1358 تا سال 1368 بخش غیردولتی در آموزش فعالیتی نداشته است. دهه هفتاد آغاز فعالیت مجدد بخش غیردولتی در آموزش و پرورش با تصویب قانون مدارس غیردولتی (غیرانتفاعی) و مدارس نمونه دولتی و نمونه مردمی بوده است (Jafari, 2008). این مدارس زیر نظر وزارت آموزش و پرورش کشور، بر اساس هدف‌ها و سیاست‌های آن، اما با مشارکت مالی مردم اداره می‌شوند. مدارس غیردولتی با وجود فرض‌ها و اصول زیربنایی قوانین مربوط به آن‌ها، به‌منظور آزادسازی بخشی از هزینه‌های آموزش و پرورش از طریق واگذاری آن‌ها به افراد شکل گرفت که هدف آن رسیدگی بیشتر به فرزندان خانواده‌های غیرمرتفعه و در نتیجه ارتقاء سطح آموزش و پرورش با تکیه بر توان مردم صورت گرفت (Yari Qoli, 2013).

رشد و توسعه نظام‌های آموزشی یکی از جوهر مشخص عصر ماست. بنابراین در راستای ضرورت پژوهش و از این‌جا که مدارس غیردولتی در این خصوص نقش پررنگ‌تری را بازی می‌کنند و با توجه به مسئولیتی که بر دوش دارند، لازم است تا بیش از پیش کیفیت خدمات آموزشی و تربیتی را کنترل کرده و به ارتقاء آن بیناندیشند. شواهد نشان می‌دهد در حال حاضر سیستم آموزشی موجود در کشور در مقاطع قبل از داشتگاه و حتی مقاطع ابتدایی تحصیل دانش‌آموزان، در سطحی مطلوب عمل نمی‌کند و تراز بهره‌وری در آموزش و پرورش پایین است و بیشترین مشکلات آموزش و پرورش کشور، نیز از همین کاستی ناشسته می‌گیرد. اگر ما یک مؤسسه آموزشی صد سال قبیل را با مؤسسات فعلی مقایسه کنیم متاسفانه تفاوت چشم‌گیری احساس نمی‌کنیم. طرز چیدمان صندلی‌ها، محل قرار گرفتن معلم، تخته سیاه و غیره همانی است که صد سال پیش هم بود. یادگیرندگان در هر سطحی پشت سر هم نشسته‌اند و آن چه معلم می‌گوید و یا می‌نویسد با شتاب و هیجان با همان نوشت افزار در دفترهای خود می‌نویسند و خود را برای امتحان آماده می‌کنند. یعنی نظام آموزشی ما به خاطر سنتی بودن مناسبت چندانی با تحولات و تغییرات پیش آمده ندارد.

ارتقاء مستمر کیفیت آموزش و پرورش، هدف غایی ارزیابی آموزشی کشور است. در این راستا ارزیابی درونی، قضایت در مورد کیفیت و دستیابی به اهداف نظام آموزش را ممکن می‌سازد. در سال‌های بعد از انقلاب اسلامی توجه به کیفیت آموزشی به خصوص در آموزش و پرورش بیش از پیش اهمیت یافته است (Bozorgi Nejad, Zarei, 2017). کیفیت مدارس و عوامل مؤثر بر آن مسائلی‌ای بسیار مهمی است که مركز توجه متخصصان تعلیم و تربیت بوده و هست. عواملی همچون خانواده، محیط زندگی، مدرسه و خدمات مدرسه، معلمان، مدیران، برنامه آموزشی، دانش‌آموز، قوانین و مقررات مدرسه، جو مدرسه، فرهنگ مدرسه، انتظارات جامعه از مدرسه، نیروی انسانی متخصص و متعدد، مدیریت آموزشی قوی، ویژگی‌های فرآگیران، فرآیندهای یادگیری و یاددهی، همچنین کیفیت معماری در محیط‌های یادگیری و محققان به پیچیدگی ارتباط بین شکل و خواص فیزیکی مدارس و آموزش و یادگیری را پی برداشت. در واقع فضای ظاهری خوب و کافی، تجهیزات و میز صندلی مناسب، محیط تمیز و منظم، باعث احساس خوب دانش‌آموزان شده و در نتیجه در آموزش و یادگیری تأثیرگذار است، این عوامل و خیلی از عوامل دیگر در اثربخشی کیفیت مدارس دخیل هستند (Palang, Mahdiyun, Yarighili, 2017).

تغییرات و رویدادهایی که نظام آموزشی کشور ما در طول سال‌های پس از انقلاب اسلامی تجربه کرده است، فعالیت مدارس غیردولتی در کنار مدارس دولتی است (Yari Qoli, 2013). خصوصی سازی آموزش و پرورش، علاوه بر کاهش فشار بر بودجه دولت، با ایجاد یک بازار رقابتی در قلمرو یاددهی و یادگیری به کارآیی بیشتر در استفاده از منابع، توجه بیشتر به سلایق و انتخاب‌های افراد جامعه منجر و با افزایش حساسیت

عمومی نسبت به آموزش و پرورش، و طلب پاسخ‌گویی بیشتر از ارائه‌دهندگان خدمات قادر به ارتقاء کیفیت آموزش است. با وجود این خصوصی سازی در صورتی می‌تواند کارایی و کیفیت مورد نظر را محقق سازد که دارای مدیریت و نظارت کافی و مناسب بوده و از کاهش کیفیت آموزش و بروز نابرابری‌ها و بحران‌های مختلف جلوگیری کند (Jafari & Karimi, 2018)، ولیکن باید خاطر نشان کرد که از شیوه‌های رایج خصوصی‌سازی در آموزش و پرورش، فقط به شیوه مدارس غیردولتی با اخذ شهریه توجه شده است و وضعیت موجود خصوصی‌سازی در آموزش و پرورش ایران مطابق اصل قانون اساسی همگام با صنایع اقتصادی رو به جلو نبوده است (Abadi, 2018).

جهت ارتقاء و بهبود کیفیت آموزش و پرورش و ترسیم وضع مطلوب لازم است که گام‌های اساسی برداشته شود از جمله این که آموزش و پرورش را نه به عنوان یک نهاد مصرفی بلکه به عنوان یک نهاد سرمایه‌ای محسوب نمایند؛ اهدافی در قالب کوتاه‌مدت و بلندمدت از دورنمای زندگی دنیا اینده فرزندان مان بنحوی ترسیم گردد که رشد و موفقیت را در ابعاد مختلف برای آنان فراهم سازد و علاوه بر توجه به نیازهای آموزشی دانش آموزان که فوق العاده امری مؤثر و حیاتی است، ابعاد تربیتی آنان نیز پیوسته مورد توجه مردمیان واقع شود به طوری که در نهایت فرآیند این گونه تعلیم و تربیت در جامعه منجر به تربیت فرزندان سالم، صالح، باهوش، توأم‌مند، خلاق، مسئولیت‌پذیر و به عبارتی کمال یافته گردد (Jahanian, Beladi Nezhad, 2012). بنابراین، لزوم توجه به بهبود ارتقاء نظام آموزشی در مدارس غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم ضروری بوده و مسئولان و تصمیم‌گیران ارشد نظام آموزش و پرورش با توجه به حساسیت آموزش در رده ابتدائی، بایستی در پی راههای ارتقاء نظام آموزشی در جهت بهبود فرآیند یاددهی - یادگیری گام بردارند. بدین منظور و با توجه به اهمیت موضوع، در پژوهش حاضر به موضوع ارائه مدلی جهت ارتقاء نظام آموزشی در مدارس غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم در مقطع ابتدائی در آموزش و پرورش شهر تهران، پرداخته خواهد شد.

بنابراین با توجه به بررسی پیشینه تجربی پژوهش و خلاصه‌های پژوهشی موجود در این راستا، در صورت شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌ها و همچنین آسیب‌ها و علل تاثیرگذار بر ارتقاء نظام آموزشی در مدارس غیردولتی با توجه به آموزش هزاره سوم در مقطع ابتدائی می‌توان از آن در آشنا ساختن مؤسسه‌های و مدیران مدارس غیردولتی مقطع ابتدائی و همچنین با ارائه مدل نسبت به آشناسازی و ارائه راه حل نسبت به مقابله با این آسیب‌ها و بهبود وضعیت نظام آموزشی اقدام نمود. از این‌رو، هدف اصلی پژوهش حاضر ارائه مدلی جهت ارتقاء نظام آموزشی در مدارس غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم در مقطع ابتدائی (مورد: آموزش و پرورش شهر تهران)، می‌باشد.

روش شناسی :

طرح تحقیق نیز از نوع طرح تحقیق آمیخته اکتشافی (کیفی - اعتباریابی - کمی) است. در مرحله کیفی، بایستی از خبرگان و متخصصان بهره گرفته شود تا مصاحبه‌ها از اعتبار مناسبی برخوردار باشد. جامعه آماری پژوهش، در بخش کیفی شامل ۱. خبرگان دانشگاهی (اساتید رشته مدیریت آموزشی و علوم تربیتی در دانشگاه‌ها و مرکز آموزش عالی)، ۲. خبرگان سازمانی (مدیران عالی و میانی در نظام آموزش و پرورش) و ۳. صاحب‌نظران و کارشناسان مبحث نظام آموزشی غیردولتی و آموزش هزاره سوم می‌باشد. خصوصیات مورد نظر برای خبرگان سازمانی، شامل موارد: اشراف به مبحث آموزش دولتی و غیردولتی، اشراف به مبحث آموزش هزاره سوم، اشراف به شرایط آموزش در نظام آموزش و پرورش و اشراف به سازوکارهای آموزش غیردولتی بود. به منظور نمونه‌گیری در این بخش با توجه به اهمیت موضوع پژوهش تلاش می‌شود، طیفی از افراد آگاه در زمینه «ارتقاء نظام آموزشی غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم» انتخاب شوند که با توجه به حاکمیت رویکرد کیفی در این بخش از یکی از روش‌های نمونه‌گیری کیفی به نام روش نمونه‌گیری "گلوله برقی" استفاده شود. در نهایت ۱۳ خبره با به کارگیری این تکنیک نمونه‌گیری تا رسیدن به اشباع نظری انتخاب گردید. در بخش کیفی پژوهش، از مصاحبه نیمه ساختاریافته به عنوان ابزار جمع آوری داده‌ها استفاده شده و برای تعیین روایی و پایایی در این مرحله از بررسی‌های لازم شامل مقبولیت (بازنگری خبرگان) و قابلیت تائید (بازبینی مجدد خبرگان) استفاده شد. از آنجایی که موضوع پژوهش حاضر، «مدل ارتقاء نظام آموزشی غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم» می‌باشد، جامعه مورد بررسی در مرحله کمی بشرح ذیل می‌باشد.

در بخش کمی؛ کلیه معلمان مدارس پسرانه و دخترانه مقطع ابتدائی در مناطق ۱۹ گانه آموزش و پرورش تهران در زمستان ۱۴۰۰ مورد نظر می‌باشد. جامعه آماری در این بخش شامل ۴۷۲۴ معلم در ۳۹۰ مدرسه (۳۳۱۹ کلاس) پسرانه و ۴۰۴۰ معلم در ۳۵۳ مدرسه (کلاس) دخترانه، جمعاً به تعداد ۸۷۶۴ معلم می‌باشد. روش نمونه‌گیری با توجه به جامعه آماری مورد نظر، به صورت نمونه‌گیری خوش‌های نسبی بود، هر یک از مناطق ۱۹ گانه آموزش و پرورش تهران، بیانگر یک خوش‌بوده و پخش پرسشنامه به صورت تصادفی در هر خوش‌ه و به نسبت جمعیت آن خوش‌بود. تعیین تعداد نمونه‌های تحقیق هم با استفاده از فرمول کوکران به تعداد ۳۶۸ نفر تعیین گردید. در بخش کمی پژوهش، از پرسشنامه طیف لیکرت (پرسشنامه محقق ساخته ۱۲۴ گویه‌ای برگرفته از بخش کیفی) به عنوان ابزار جمع آوری داده‌ها استفاده شده و برای تعیین روایی و پایایی در مرحله کمی، روایی پرسشنامه‌ها به سه روش صوری، محتوا‌بیانی (محدوده CVR و CVI) برای گویه‌ها بین ۰/۰ تا ۱/۰ و سازه (محدوده روایی همگرا بین ۰/۰ تا ۰/۹۳۰ و روایی واگرا بیشتر از همبستگی سازه با سایر سازه‌ها) تأیید شد. پایایی هم به سه روش تعیین ضریب بارهای عاملی گویه‌ها (بیشتر از ۰/۴)، آلفای کرونباخ مؤلفه‌ها (بین ۰/۷۳۷ تا ۰/۹۶۲) و پایایی ترکیبی (بین ۰/۸۳۱ تا ۰/۹۷۵) برآورد و تأیید شد. در نهایت در بخش کیفی؛ تعیین اجزا مدل ارتقاء نظام آموزشی بوسیله تکنیک گرند تئوری^۲ (GT) در نرم افزار

¹ Snowball sampling

² Grounded Theory

و در بخش کمی؛ آزمودن و کمی‌سازی مدل با استفاده از مدلسازی معادلات ساختاری^۱ (SEM) در محیط نرم افزار AMOS انجام شد.

یافته‌های پژوهش:

یافته‌های بخش کمی در قالب یافته‌های حاصل از نتایج کدگذاری با رویکرد تحلیل مضمون و مفاهیم از داده‌ها است. ابتداً ترین کار در این مرحله کدگذاری باز است. بر این اساس مفاهیم مشترک از واحدهای ضبط احصا شد و کدهای مشترک شمارش شد. در جدول زیر، کدگذاری باز، محوری و انتخابی، نشان داده شده است.

جدول ۱. کدگذاری باز، محوری و انتخابی ویژگی‌های مدارس غیردولتی

کد شرکت کنندگان	کد گذاری باز (مفهوم مستخرجه)	کد گذاری محوری	کد گذاری انتخابی
D10 - D13	ارائه طرح توجیهی جهت تامین هزینه		
D10 - D13	ارائه فلسفه تاسیس		
D10 - D13	ایندیشهایی		
D10 - D11	تامین سرمایه مالی		
D4 - D7- D10	تامین بنا		
D4 - D10	ترسیم دیدگاه و چشم انداز		
D10 - D13	ضرورت دانش حرفاًی برای مدیر و عوامل اجرایی		
D1- D2 - D11	ارائه یک برنامه مدون سالانه		
D4 - D8	رهبر آموزشی		
D1-D5- D6 - D13	گزینش صحیح نیروی انسانی		
D4 - D13	اجرای تعهدات		
D1- D6	راعایت قوانین و مقررات		
D1 - D4	اوپولیت کیفیت بر کمیت		
D10-D13	ضرورت دانش حرفاًی برای مدیر و عوامل اجرایی		
D1-D11	ارائه یک برنامه مدون سالانه		
D7-D11	مدیریت استعداد، توانایی کشف و پرورش استعداد دانش اموز		
D1-D3-D9-D13	بهره‌مندی از تکالیف مهارت محور		
D2- D5	ترتیب یک شخصیت منکی به نفس		
D6 - D8	توجه به توانمندی دانش اموز در طرح سوالات تمرینی		
D8- D13	توجه به تفاوت‌های فردی		
D1- D4- D8- -D9- D4	بهره‌مندی از روش‌های تدریس نوین		
D2-D4-D5-D8- D11	اهمیت یکسان به آموزش مهارت‌های علمی و اجتماعی		
D8- D9	اشنایی با روانشناسی کودک		
D1- D8	اشنایی با نحوه برقراری ارتباط با دانش اموز		
D8- D12	اشنایی با خصوصیات اخلاقی و روحی دانش‌آموز		
D2- D8	دلسوز، باوجودان، متعهد، دارای صحه صدر، با انگیزه		
D2-D4- D6- D11	ایجاد تغییر رفتار پس از خروج		
D1-			
D4- D13	عدم بهره‌گیری از الگوهای آموزشی مغایر با شرایط ملی و مذهبی		
D2- D8- D9	رشد همه جانبه دانش اموز		
D6- D8	اشنایی معلم با چگونگی طرح سوالات		
D7- D9 - D12	توجه به اجرای صحیح ارزشیابی کیفی - توصیفی		
D7-D5	کاهش استرس و اضطراب دانش اموز		
D7-D11	توجه به چنینه روابطی		
D2- D4- D6- D11	خروجی‌های بهتر		
D5-D8	ایجاد انگیزه در دانش اموزان		
D1- D11	بهبود وضعیت فکری جامعه		
D9- D11	هوشمند سازی مدرسه		
- D4- D6 - D11	یادگیری منتج به تغییر رفتار		
D1- D2			
D2- D8	تعامل بیشتر در فضای مجازی		
D4 - D9	امکانات و تجهیزات مناسب		

¹ Structural Equation Modeling

کد شرکت کنندگان	کد گذاری باز (مفاهیم مستخرجه)	کد گذاری محوری	کد گذاری انتخابی
D1 - D8- D11	توجه به آموزش‌های پنهان		
D9 - D11	تکنولوژی و فناوری اطلاعات بروز		
D2- -D5-D8-D11 D4	آموزش مهارت‌های فنی در مقایسه با دیگر کشورها		
D1- D13	حرکت به سمت تغیر و تحول نووارانه		
D2 - D13	ایجاد تعامل با دیگر فرهنگ‌ها		
D2- D11	خانه دوم کودکان		
D7- D9	توجه به سلامت و فعالیت بدنی		
D5- D9	اولویت شرایط انگیزشی بر شرایط استاندارد		
D1 - D9	توجه به سلامت روانی		
D4- D5- D6	بهره‌مندی از فعالیت‌های فوق برنامه چهت آموزش مهارت‌ها	فعالیت‌های فوق بذرگانه	
D11- D13	ایجاد بستری مناسب برای پرورش استعدادهای متفاوت		
D8- D9	بروز بودن اطلاعات		
D4- D5	تقبل مسئولیت مدیریت توسط مؤسسه با صلاحیت	نیروی انسانی	
D1 -D2 -D11	توجه به فعالیت‌های پژوهش محور	تجدد	
D1- D9- D13	ایجاد خلاقیت در فعالیت‌های پژوهشی		
D9 -D1	توجه به تربیت نیروی انسانی مورد نیاز جامعه		
D11-D13	حضور فعال والدین در کلاس و مدرسه		
D1- D8 – D11	تعامل مناسب عوامل اجرایی با والدین		
D2 – D13	تعامل علمی سازنده فرامرزی دانش اموزان		
D8 –D10 - D11	هم افزایی در میان کادر اموزشی		
D8 -D10	همسوی خواسته والدین با قوانین ا. پ	والدین	
D8 -D11	اگاهی از خواسته‌ها و دغدغه‌های والدین		
D2 -D6- D7 –D12	رضایتمندی والدین		
D4 -D8- D10- D1 –D11	جلب اعتماد والدین		
D5 –D11	اطلاع والدین از محتوای آموزشی	آغاز	
D1 –D10	اشتایی و اگاهی والدین با اهداف مدرسه	آغاز	
D1- D5	حیاط پویا		
D1-D5	فضای شاداب		
D2-D5	ایجاد حس ارامش		
D2- D13	محیط امن		
D7-D8 - D12	کلاس‌های استاندارد		
D7- D10	کیفیت بنای ساختمان		
D5 –D7	دارا بودن شرایط استاندارد ملکی		
D7 –D8	توانمند سازی نیروی انسانی		
D8-D13	برقراری روابط انسانی مناسب در سطح مدرسه	آغاز	
D8- D13	تمهد کاری کارکنان		
D5- D11	مشاهده کیفیت اموزشی توسط والدین		

جدول ۲. کد گذاری باز، محوری و انتخابی چگونگی تأثیر ویژگی ها بر ارتقاء مدارس غیردولتی

کد گذاری انتخابی	کد گذاری محوری	کد گذاری باز (مفاهیم مستخرجه)	شرکت کنندگان
۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱	عدم تمرکز بر محتوای برنامه درسی	D1 -D2

کد گذاری باز (مفاهیم مستخرجه)	کد گذاری محوری	کد گذاری انتخابی
نیاز سنجی مناطق		
D2 - D10		
ایجاد همکاری توسط مدیران کارآمد		
D8 - D11		
استعدادیابی		
D7-D9-D11		
اجرای صحیح سیاستها		
D5 -D11		
سیاست‌های مدیریت و کادر اجرایی		
D6 -D11		
توجه به شایسته سالاری		
D1 - D2- D5- D7-D8- D9		
اشناختی با الگوهای کیفیت بخشی		
D8 -D2		
اشناختی با فلسفه یادگیری		
D2-D5-D8-D11		
تبغیت از مقررات		
D1 - D 13		
تحریک انگیزه‌ها با برگزاری کارگاه		
D5 -D7		
گرینش نیرو مطابق با سیاستها		
D8- D11		
جذب نیروی متخصص		
D1- D9-D5- D6 – D13		
تربيت و رشد معلمان مطابق با اهداف		
D7- D9- D13		
سازماندهی کلاس مطابق با محتوا		
D2-D10		
تدریس خلاق		
D6 -D2- D12- D1-D4		
توجه به اهمیت یادگیری پنهان در رفتار کادر مدرسه		
D1 -D8-D11		
جذب معلم توانمند		
D5 -D8		
تاكید بر آموزش به همراه بازی		
D4 -D8		
ارزشیابی عملکردی		
D7 -D9		
کیفیت بخشی آموزش منتج به مهارت‌آموزی		
D7- D4- D5- D6		

جدول ۳. کد گذاری باز، محوری و انتخابی عوامل اثرگذار بر مدارس غیردولتی

کد شرکت کنندگان	کد گذاری باز (مفاهیم مستخرجه)	کد گذاری محوری	کد گذاری انتخابی
D13- D5	عدم استفاده از عنوانین بر جسته اما بی محتوا		
D10- D13	جذب مدیر توانمند		
D4- D 5 - D13	بومی سازی روش‌های الگو برداری شده		
D4- D8-	بهره مندی از الگوهای نوبن مدیریتی		
D3- D4- D6 – D1- D2	جذب معلم متخصص		
D4- D8- D5- D11	بهره‌گیری از الگوهای آموزشی جدید		
D4 – D6	افزایش ورودی با جذب معلم توانمند		
D4- D13	نقش تا هل معلمان بر روابط بهتر و جذب دانش آموز		
D12- D5	تلطیف روحیه دانش آموز پسر در صورت جذب معلم خانم		
D4- D13	افراد متشکل در هیئت امنا نقش		
D4- D5	منابع مالی مناسب		
D13- D1	حذف دیدگاه تجاری		
D4 – D5	دیدگاه آموزش - پژوهش محور		
D5- D2	دیدگاه فرامرزی و جهانی		
D4- D10	کاهش هزینه‌ها در صورت استخدام رابطه‌ای		
D1- D4- D5	کفایت محتوای کتاب‌های درسی		
D8- D11	بهره‌گیری از محتوای برنامه درسی کاربردی و مهارتی		
D2- D4-	محیط مناسب آموزشی		
D7- D8- D12	کلاس‌های استاندارد		
D11 – D9	بهبود یادگیری		
D2- D4	محیط مناسب فیزیکی		
D4- D9	وجود سالن و امکانات ورزشی		
D1- D4	وجود فضای سبز		
D4- D2	تریبیتات محیط		

جدول ۴. کد گذاری باز، محوری و انتخابی چگونگی برطرف نمودن موانع بیشترفت در مدارس غیردولتی

کد گذاری محوری	کد گذاری انتخابی
جهت گیری مؤسس	شرکت کنندگان
مدیریت مدرسه توسط مؤسس	D5- D13
عدم استخدام رابطه‌ای	D2-D10- D11-D13
تعیین دیدگاهها و چشم انداز در ابتدای امر	D8-D11-D2
تعلق ساختمان مدرسه به مؤسس	D2-D5-D4
ارائه طرح توجیهی مناسب جهت تامین هزینه‌ها	D2-D6-D4-D11-D13-D3
ضرورت دانش حرفه‌ای برای مدیر و عوامل اجرایی	D1-D6-D4-D9-D13-D8
ارائه یک برنامه مدون سالانه	D5-D10-D8-D2
مدیر در نقش رهبر آموزشی	D4-D10-D5-D3-D13-D12
گزینش صحیح نیروی انسانی	D10-D4-D11-D2
اجرای تعهدات	D5- D13
راعیت قوانین و مقررات	D2-D10- D11-D13
اولویت کیفیت بر کمیت	D8-D11-D2
بهره‌مندی از تکالیف مهارت محور	D2-D5-D4-D11-D13-D3
توانایی کشف استعداد دانش اموزان - پرورش استعداد دانش آموزان	D1-D6-D4-D9-D13-D8
تربيت یک شخصیت متکی به نفس	D5-D10-D8-D2
آشنایی با نحوه برقراری ارتباط با دانش اموزان	D4-D10-D5-D3-D13-D12
توجه به توأم‌نده دانش اموز در طرح سوالات تمرینی	D10-D4-D11-D2
آشنایی و توجه به خصوصیات اخلاقی و روحی دانش آموز	D1-D2-D5-D6-D9-D10-D13
توجه به تفاوت‌های فردی	D5- D13
بهره‌مندی از روش‌های تدریس نوین	D2-D10- D11-D13
اهمیت یکسان به آموزش مهارت‌های علمی و اجتماعی	D8-D11-D2
دلسوز، باوجودان، متعهد، دارای صحه صدر، با انگیزه	D2-D5-D4
آشنایی با روانشناسی کودک	D2-D6-D4-D11-D13-D3
عدم بهره‌گیری از الگوها و فرهنگ مغایر با شرایط ملی و مذهبی	D5- D13
ایجاد تغییر رفتار پس از خروج از بخش خصوصی	D2-D10- D11-D13
توجه به ارتقاء دانش اموز در تمامی ابعاد	D8-D11-D2

بعد از انجام کد گذاری باز، محوری و انتخابی برای تمام سوالات مصاحبه، مدل پارادیمی پژوهش شامل 30 ملاک یا مؤلفه یا مقوله (بدون احتساب پدیده محوری) بوده که در پنج دسته بشرح ذیل، قرار گرفت.

جدول ۵. نتایج نهایی کد گذاری انتخابی

ردیف	وضعیت در مدل	مدل ارتقاء نظام آموزشی غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم
1	شرطی علی	فضای آموزشی، روانشناسی و اجتماعی
2		نظام یاددهی و یادگیری
3		مدیریت و رهبری
4		دیدگاه چند فرهنگی
5		نیروی انسانی متخصص
6		موقعیت جغرافیایی
7		سندهای بنیادین آموزش و پرورش

مشتری مداری و رفتار موسس	شرایط زمینه‌ای (محیطی)(بستر حاکم)	8
سطح سلامت، ایمنی و بهداشت		9
فعالیت فوق برنامه و محتوای برنامه درسی		10
ارزشیابی مؤثر و کارا		11
امکانات و تجهیزات		12
ارتقاء نظام آموزشی غیردولتی	مفهوم اصلی (پدیده)(محوری)	13
مدیریت غیرمت مرکز		14
مدیریت کیفیت محور	شرایط مداخله‌ای (دخلی)(واسطه‌ای)	15
مدیریت تنابع انسانی		16
ساختمان کلاس درس		17
مدیریت کیفیت اموزشی و مالی		18
رفع بوروکراسی و ضعف قوانین		19
مشارکت بین سازمانی		20
تغییرات آموزشی و فعالیت فوق برنامه		21
بازبینی قوانین، برنامه‌های پژوهشی و سیستم نظارتی	راهبرد (راهکار)	22
کنترل و بازبینی کیفیت آموزش		23
کنترل و بازبینی زیرساخت‌های فناورانه موجود		24
مداخللات معلم محور		25
حمایت مادی و غیرمادی دولت		26
تمرکزدایی		27
مهارت اموزی	نتایج (پیامد)	28
جلب مشارکت عمومی		29
عدالت و برابری اموزشی		30
بهینه‌سازی نیروی انسانی		31

در بخش یافته‌های کمی و در بررسی توصیفی آزمودنی‌های تحقیق، ۱۹۷ نفر مرد (۵۳/۵۳ درصد) و ۱۷۱ نفر زن (۴۶/۴۷ درصد) و ۷۴ نفر مجرد (۲۰/۱۱ درصد) و ۲۹۴ نفر متاهل (۷۹/۸۹ درصد) بوده‌اند. در رده‌های سنی آزمودنی‌ها، ۴۲ نفر ۳۰ سال و کمتر (۱۱/۴۱ درصد)، ۱۲۱ نفر بین ۳۱ تا ۴۰ سال (۳۲/۸۸ درصد)، ۱۴۸ نفر ۴۱ تا ۵۰ سال (۴۰/۲۲ درصد) و ۵۷ نفر ۵۱ تا ۵۹ سال (۱۵/۴۹ درصد) بیشتر از ۵۰ سال بوده‌اند. داده‌های بدست آمده از پخش پرسشنامه بین ۳۶۸ تن از نمونه‌های پژوهش با روش تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی با نرم افزارهای AMOS و SPSS، بشرح ذیل تحلیل گردید.

برای بررسی مدل پژوهش از تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم استفاده شده که نتایج در جدول (6) بشرح ذیل آمده است:

جدول 6. تحلیل عاملی مرتبه دوم ابعاد تبیین‌کننده مدل پارادایمی پژوهش

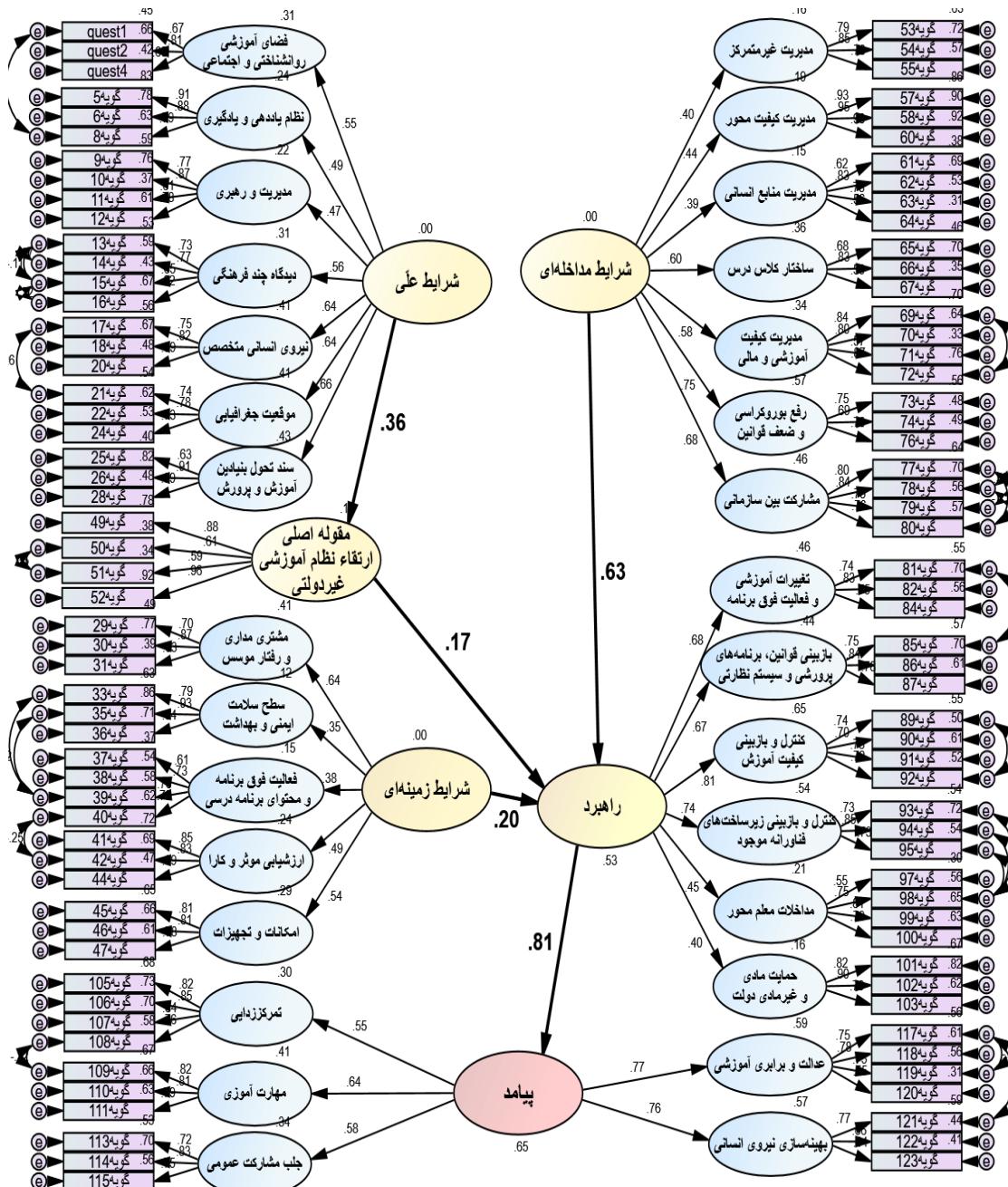
نتایج	P-Value	t مقادیر	ضرایب استاندارد	مؤلفه‌های مدل نهایی
معنی‌دار است.	0/0009	8/575	0/62	فضای آموزشی، روانشناختی و اجتماعی
معنی‌دار است.	0/0009	10/099	0/59	نظام یاددهی و یادگیری
معنی‌دار است.	0/0009	9/339	0/60	مدیریت و رهبری
معنی‌دار است.	0/0009	9/822	0/70	دیدگاه چند فرهنگی
معنی‌دار است.	0/0009	9/785	0/66	نیروی انسانی متخصص
معنی‌دار است.	0/0009	8/724	0/59	موقعیت جغرافیایی
معنی‌دار است.	0/0009	8/070	0/59	سنند تحول بنیادین آموزش و پژوهش
معنی‌دار است.	0/0009	2/954	0/23	مشتری مداری و رفتار موسس
معنی‌دار است.	0/0009	7/296	0/52	سطح سلامت، ایمنی و بهداشت
معنی‌دار است.	0/0009	7/606	0/67	فعالیت فوق برنامه و محتوای برنامه درسی

معنی دار است.	0/0009	8/191	0/62	ارزشیابی موثر و کارا
معنی دار است.	0/0009	5/402	0/39	امکانات و تجهیزات
معنی دار است.	0/0009	6/634	0/43	مدیریت غیرمتمرکز
معنی دار است.	0/0009	6/969	0/42	مدیریت کیفیت محور
معنی دار است.	0/0009	5/209	0/36	مدیریت منابع انسانی
معنی دار است.	0/0009	8/353	0/63	ساختار کلاس درس
معنی دار است.	0/0009	9/940	0/61	مدیریت کیفیت آموزشی و مالی
معنی دار است.	0/0009	10/997	0/78	رفع بوروکراسی و ضعف قوانین
معنی دار است.	0/0009	10/707	0/70	مشارکت بین سازمانی
معنی دار است.	0/0009	10/029	0/66	تغییرات آموزشی و فعالیت فوق برنامه
معنی دار است.	0/0009	11/134	0/77	بازبینی قوانین، برنامه‌های پژوهشی و سیستم نظارتی
معنی دار است.	0/0009	13/106	0/87	کنترل و بازبینی کیفیت آموزش
معنی دار است.	0/0009	10/595	0/70	کنترل و بازبینی زیرساخت‌های فناورانه موجود
معنی دار است.	0/0009	7/025	0/52	مداخلات معلم محور
معنی دار است.	0/0009	6/510	0/40	حمایت مادی و غیرمادی دولت
معنی دار است.	0/0009	9/133	0/56	تمركزدایی
معنی دار است.	0/0009	9/731	0/61	مهارت آموزی
معنی دار است.	0/0009	8/424	0/56	جلب شرکت عمومی
معنی دار است.	0/0009	10/305	0/73	عدالت و برابری آموزشی
معنی دار است.	0/0009	13/019	0/92	بهینه‌سازی نیروی انسانی

از دیگاه نمونه‌ها، مؤلفه‌های سی‌گانه مدل اکتشافی به عنوان سازه‌های مدل در تبیین مدل ارتقاء نظام آموزشی غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم در مقطع ابتدائی، تأثیر معناداری دارد.

سوال اصلی: مدل ارتقاء نظام آموزشی در مدارس غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم در مقطع ابتدائی کدامند؟
 برای بررسی سؤال فوق با استفاده از تحلیل مسیر در مدل پژوهش به بررسی روابط بین ابعاد مدل ارتقاء نظام آموزشی در مدارس غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم در مقطع ابتدائی می‌پردازیم.
 شکل (۱)، خروجی اثرات و روابط میان هر یک از مؤلفه‌های مدل را در حالت ضرایب استاندارد نشان می‌دهد:

Chi_square=11000.692; DF=5194; P-VALUE=.000; GFI=.780; CFI=.852; RMSEA=.055

شکل ۱. مدل پژوهش در حالت ضرایب استاندارد

جدول زیر نتایج تحلیل مسیر مدل نهایی پژوهش را نشان می‌دهد:

جدول ۷. تحلیل مسیر مدل اصلی پژوهش

نتایج	P-Value	t مقادیر	ضرایب استاندارد	مسیرها
معنی دار است.	0/0009	4/918	0/36	شرایط علی بر مقوله اصلی
معنی دار است.	0/0009	3/092	0/17	مقوله اصلی بر راهبردها (راه کارها)
معنی دار است.	0/004	2/809	0/20	شرایط زمینه‌ای بر راهبردها (راه کارها)
معنی دار است.	0/0009	8/065	0/63	شرایط مداخله‌ای بر راهبردها (راه کارها)
معنی دار است.	0/0009	6/854	0/81	راهبردها (راه کارها) بر نتایج (پیامدها)

همان طور که در جدول (۷)، ملاحظه می‌گردد، ضریب مسیر استاندارد مستقیم متغیر شرایط علی بر مقوله اصلی، برابر با 0/36، مقدار t برابر با 4/918 و مقدار P-Value کمتر از 0/05 است، نتیجه اینکه، از دیدگاه پاسخ‌گویان حاضر در پژوهش، شرایط علی بر مقوله اصلی تاثیر معنی دار دارد.

ضریب مسیر استاندارد مستقیم متغیر شرایط زمینه‌ای بر راهبردها (راه کارها) تأثیر معنی دار دارد.

ضریب مسیر استاندارد مستقیم متغیر شرایط زمینه‌ای بر راهبردها (راه کارها)، برابر با 0/20، مقدار t برابر با 2/809 بوده و مقدار P-Value کمتر از 0/05 است، نتیجه اینکه، از دیدگاه پاسخ‌گویان حاضر در پژوهش، شرایط زمینه‌ای بر راهبردها (راه کارها) تأثیر معنی دار دارد.

ضریب مسیر استاندارد مستقیم متغیر شرایط مداخله‌ای بر راهبردها (راه کارها)، برابر با 0/63، مقدار t برابر با 8/065 بوده و مقدار P-Value کمتر از 0/05 است، نتیجه اینکه، از دیدگاه پاسخ‌گویان حاضر در پژوهش، شرایط مداخله‌ای بر راهبردها (راه کارها) تأثیر معنی دار دارد.

ضریب مسیر استاندارد مستقیم متغیر شرایط مداخله‌ای بر راهبردها (راه کارها)، برابر با 0/81، مقدار t برابر با 6/854 بوده و مقدار P-Value کمتر از 0/05 است، نتیجه اینکه، از دیدگاه پاسخ‌گویان حاضر در پژوهش، شرایط مداخله‌ای بر راهبردها (راه کارها) تأثیر معنی دار دارد.

برای بررسی اثرات غیرمستقیم متغیرهای مدل بر پیامد از روش بوت استرپ (نمونه‌گیری خودگردان) استفاده می‌کنیم، این روش دارای توان 2000 مرتبه تکرار نمونه‌گیری انجام شده است.

جدول ۸. بررسی اثرات غیرمستقیم متغیرهای مدل بر پیامد بر اساس بوت استرپ

نتایج	P-Value	مقدار احتمال	ضرایب	مسیر غیر مستقیم
معنی دار است.	0/015	0/049		شرایط علی بر پیامد
معنی دار است.	0/001	0/512		شرایط مداخله‌ای بر پیامد
معنی دار است.	0/033	0/165		شرایط زمینه‌ای بر پیامد
معنی دار است.	0/038	0/136		مقوله اصلی بر پیامد

با توجه به این روش، مقدار اثر غیرمستقیم شرایط مداخله‌ای بر پیامد برابر با 0/512، مقدار P-Value کمتر از 0/05 بوده و مقدار اثر غیرمستقیم زمینه‌ای بر پیامد برابر با 0/165، مقدار P-Value کمتر از 0/05 بوده است که نشان از معنی داری اثرات غیرمستقیم این متغیرها در مدل دارند. مقدار اثر غیرمستقیم شرایط علی بر پیامد برابر با 0/049، مقدار P-Value کمتر از 0/049 بوده و مقدار اثر غیرمستقیم مقوله اصلی بر پیامد برابر با 0/136، مقدار P-Value کمتر از 0/05 بوده که نشان از معنی داری این مسیرها در مدل بوده‌اند.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش در پی طراحی مدل ارتقاء نظام آموزشی در مدارس غیردولتی با تأکید بر آموزش هزاره سوم در مقطع ابتدائی بوده است. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد، از نظر آزمودنی‌های این پژوهش، مدل دارای 30 مؤلفه در قالب شرایط علی، محیطی، مداخله‌ای، راهبردی و نتایج بوده‌است. آموزش و پرورش برای پویایی و بالندگی ناگزیر است مدرسه را به دنیای واقعی پیوند بزند و در کنار ارائه دانش‌های تخصصی در رشته‌های علمی به دانش آموزان کمک کند دانش و مهارت‌هایی را کسب کنند که بتوانند در مواجهه با وضعیت و اوضاعیات عصر جدید موفق باشند. باید توجه داشت که کودکان دبستانی از طریق تعامل با همسالان رفتاواره‌ای مانند رعایت نوبت، مشارکت، کنترل خشم، همکاری و توجه به نظر دیگران را فرا می‌گیرند. فراغت این مهارت‌ها سبب ناسازگاری و شکست تحصیلی کودک در آینده می‌شود. رشد کمی بدون توجه به تحول کیفی می‌تواند آموزش و پرورش را با بحران مواجه سازد. با وجود تلاش‌ها و زحماتی که مدیران و برنامه‌ریزان آموزش و پرورش در کسب تجارب و پیاده کردن ایده‌ها و اندیشه‌های جدید جهانی در تعلیم و تربیت جامعه متholm شده‌اند، اما به دلیل عدم شناسایی عوامل مؤثر کیفی و نیازهای جدید و نیز

نادیده گرفتن نقش فرآیند تحول در مدیریت و برنامه ریزی نتوانسته اند به خوبی به اهداف مورد نظر دست یابند. در این قسمت از پژوهش به مقایسه بین نتایج حاصل از پژوهش با پیشینه پژوهش های انجام شده، پرداخته شد، تا نتایج حاصل با نتیجه تحقیقات دیگران سنجیده شود:

طبق نتایج پژوهش (Nejad Ghafouri, Salehi, Talaei, 2021) و در مورد ارزشیابی کیفیت فرآیند یاددهی - یادگیری، کیفیت در فرآیند آموزش بسیار مهم بوده و ساختار نظام آموزشی بایستی منطبق بر کیفیت باشد. مؤلفه های «مدیریت کیفیت محور» و «مدیریت کیفیت» تبیین کننده اجزاء «شرایط مداخله ای» مدل پارادیمی پژوهش حاضر بوده اند. لذا نتیجه بدست آمده از تبیین کننگی مؤلفه های ذکر شده در مدل، با نتایج پژوهش (Nejad Ghafouri, Salehi, Talaei, 2021) همخوانی و همسوئی دارد. معیارهای شناسایی شده در تحقیق (Bozorgi Nejad, et al., 2020) و در مورد معیارها و شاخص های رتبه بندی مدارس غیردولتی، شامل: امکانات و تجهیزات، خدمات آموزشی - پرورشی، خدمات اجتماعی، مدیریت سرمایه انسانی، مدیریت مدرسه و مشارکت و رضایت عوامل راهبردی بود. مؤلفه «مدیریت و رهبری» تبیین کننده اجزاء «شرایط علی» مدل پارادیمی پژوهش حاضر بوده است. مؤلفه «اماکنات و تجهیزات» تبیین کننده اجزاء «شرایط زمینه ای» مدل پارادیمی پژوهش حاضر بوده است. مؤلفه «مدیریت منابع انسانی» تبیین کننده اجزاء «شرایط مداخله ای» مدل پارادیمی پژوهش حاضر بوده است. مؤلفه «تبیین کننده اجزاء «راهبرد» مدل پارادیمی پژوهش حاضر بوده است. مؤلفه «جلب مشارکت عمومی» تبیین کننده اجزاء «نتایج» مدل پارادیمی پژوهش حاضر بوده است. لذا نتیجه بدست آمده از تبیین کننگی مؤلفه های ذکر شده در مدل، با نتایج پژوهش (Bozorgi Nejad, et al., 2020) همخوانی و همسوئی دارد.

نتایج پژوهش (Safari, Abdulahi, Sabouri, 2019)، در مورد معلمان مدرسه و ارتقای کیفیت فرآیند یاددهی - یادگیری حاکی از وجود همبستگی معنادار بین همکاری بین معلمان و ارتقای کیفیت فرآیند یاددهی و یادگیری است و ابعاد تسهیم تجارب، واستنگی مقابله، مسئولیت پذیری و تصمیم گیری و کنترل همکارانه، تبیین معناداری از کیفیت فرآیند یاددهی و یادگیری داشته اند و می توانند تغییرات کیفیت یاددهی و یادگیری (مهارت های طراحی تدریس، مهارت های ارائه درس، کیفیت علمی معلم، مهارت های ارزشیابی یادگیری و مهارت های ارتقا طلبی) را تبیین کنند. مؤلفه «نظام یاددهی و یادگیری» تبیین کننده اجزاء «شرایط علی» مدل پارادیمی پژوهش حاضر بوده است. مؤلفه «ارزشیابی مؤثر» تبیین کننده اجزاء «شرایط زمینه ای» مدل پارادیمی پژوهش حاضر بوده است. مؤلفه «مدیریت کیفیت محور» تبیین کننده اجزاء «شرایط مداخله ای» مدل پارادیمی پژوهش حاضر بوده است. لذا نتیجه بدست آمده از تبیین کننگی مؤلفه های ذکر شده در مدل، با نتایج پژوهش (Safari, Abdulahi, Sabouri, 2019)، همخوانی و همسوئی دارد. در پژوهش (Hosseini Tehrani, 2018)، و در مورد ارتقاء کیفیت آموزشی در مدارس ابتدایی، محققان بر اهمیت بالای مدیریت مدارس مبتنی بر کیفیت، تأکید نمودند. مؤلفه «مدیریت کیفیت محور» تبیین کننده اجزاء «شرایط مداخله ای» مدل پارادیمی پژوهش حاضر بوده است. لذا نتیجه بدست آمده از تبیین کننگی مؤلفه های ذکر شده در مدل، با نتایج پژوهش (Hosseini Tehrani, 2018)، همخوانی و همسوئی دارد.

پیشنهادها

بر اساس داده های بدست آمده از سوال های پژوهش حاضر، پیشنهادات برگرفته از تجربیات پژوهشگر، در طول پژوهش به شرح زیر ارائه می گردد:
برقراری روابط انسانی مناسب در سطح مدرسه بر اساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، مشاهده کیفیت آموزشی توسعه والدین بر اساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.
بهره گیری از محتوای برنامه درسی کاربردی و مهارتی، عدم فشردگی برنامه های آموزشی و فوق برنامه، توجه به اجرای صحیح ارزشیابی کیفی - توصیفی.

گزینش نیرو مطابق با سیاست ها و دستورالعمل های آموزش و پرورش، سازماندهی کلاس مطابق با محتوا و تدریس خلاق، تأکید بر آموزش به همراه بازی و توانمندی معلم.
اختصاص بودجه برای استفاده از تکنولوژی و فناوری اطلاعات بروز، افزایش ورودی با جذب معلم توانمند و جذب معلم متخصص، نظرسنجی از معلمان در استفاده از شیوه های تدریس در سطح مدرسه برای دروس مختلف، حمایت آموزشی نهاده های اجتماعی از مدرسه، اختصاص ردیف بودجه از سوی وزارت برای حمایت ویژه از مدارس خصوصی موفق.

سپاسگزاری
از کلیه کسانی که در انجام این پژوهش ما را یاری کردند سپاسگزاریم.

منابع:

- Adu-Baffoe, E., Bonney, S. (2021). The Role of Non-Governmental Organizations in Basic Education
- Amani, T., Marghzari, F. (2015). Comparison of educational approaches of government and non-government (non-profit) schools of Ilam province, the second national conference on sustainable development in educational sciences and psychology, social and cultural studies, Tehran. [In persian]
- Askari, M., Elahi Manesh, M., Parizad, R. (2019). Comparison of educational policies of Iran and Japan in elementary school. Scientific journal of strategic studies of public policy. 9(30).13-132 [In persian]

- Bozorgi Nejad, Kh., Zarei, R., Amirianzadeh, M., Khaer, M. (2020). Identifying criteria and indicators for ranking non-government schools from the perspective of strategic factors. *Scientific Quarterly Journal of School Management*. 8(1). 415-396. [In persian]
- Bozorgi Nejad, Kh., Zarei, R. (2017). Dimensions and quality indicators of schools. The second international conference and the fourth national conference on management and humanities research. University of Tehran. [In persian]
- Fatemiamin, Z., Fouladiyan, M. (2021). Educational system and educational efficiency; A comparative study of seventy countries of the world. *Culture Strategy Quarterly*. 7. [In persian]
- Gajardo, F., Grau, N. (2019). Competition among schools and educational quality: Tension between various objectives of educational policy. *International Journal of Educational Development*. 65(2019). 133-123.
- Garira, E. (2020). Needs assessment for the development of educational interventions to improve quality of education: A case of Zimbabwean primary schools. *Social Sciences & Humanities Open* 2 (2020) 100020.
- Guillvary, S., Shafizadeh, H. (2020). Evaluation of the performance of non-governmental schools in Tehran with an emphasis on EFQM organizational excellence indicators. *Karafan Scientific Quarterly*. 17(3). 185-167. [In persian]
- Hasanpour, A., Mohammad Khanlou, M., Saeedi, Y. (2016). Comparison of the effectiveness of public and private primary schools in Qazvin city. *Educational Leadership and Management Quarterly*. 10(2). 47-49. [In persian]
- Hosseini Tehrani, A. (2018). Improving the quality of education in Mahshahr primary schools, the third international conference on management and humanities research. [In persian]
- Jafari, A., Karimi, F. (2018). Professional politicization in the educational system in the third millennium with an emphasis on future studies. *Applied studies in management and development sciences*. 3(2): 47-58. [In persian]
- Jafari, P. (2008). Providing a suitable model for the privatization of education in Iran. [In persian]
- Jahanian, R., Beladi, Nezhad, H. (2012). Examining and comparing the current and desired performance of non-government schools in Karaj from the perspective of parents of students. *Educational Leadership & administration*, 6(2), 25-37. [In persian]
- Khodri, A., Saidian Khorasgani, N., Shah Talebi Hossein Abadi, B. (2018). Studying the ways of privatization in education in selected countries to provide a suitable conceptual framework for privatization in education in Iran. *Special issue of research in educational systems*. 12: 471-489 [In persian]
- Legatum Institut. (2019). "The Legatum Prosperity Index". Available at: http://Prosperity site.s3-accelerate.amazonaws.com/3515/1187/1128/Legatum_Prosperity_Index.
- Mehrabani, V. (2018). Student density and academic quality in Tehran: a case study of the fourth grade of elementary school. *Education Quarterly*. 34(3): 55-82. [In persian]
- Nejad Ghafouri, F., Salehi, K., Talaei, E. (2021). A hybrid approach in evaluating the quality of the teaching and learning process of preschool centers based on ECERS. *Journal of New Educational Thoughts*, 17(2): 53-89. [In persian]
- Niazazari, K., Tagvai Yazdi, M., Niazazari M. (2016) Theories of organization and management in the third millennium. Ghaemshahr: Mehralnabi. [In persian]
- Niazazari, K., Tagvai Yazdi, M. (2016). Organizational culture in the third millennium. Tehran: Shiveh. [In persian]
- Pahang, N., Mahdiyun, R., Yarighli, B. (2017). Examining the quality of schools and identifying factors affecting it: combined research, scientific research quarterly of school management. 5(1). 173-193. [In persian]
- Sadeghi Moghadam, M.R., Safari, H., Sinai, S. (2016). Designing the performance evaluation model of primary schools based on the indicators of the organizational excellence model and weighting the

model with the method: SWARA (Non-Government Primary Schools). The second international conference on management, accounting, and economics. [In persian]

- Safari, A., Abdulahi, B., Sabouri, F. (2019). The effect of cooperation between schoolteachers in improving the quality of the teaching-learning process. *Journal of School Management*, 7(3): 179-193.
- Velásquez Rodríguez, J., Neira Rodado, D., Crissien Borrero, T., Parody, A. (2022). Multidimensional indicator to measure quality in education. *International Journal of Educational Development* 89 (2022) 102541.
- Weigle, A., Brandt, C.O. (2022). ‘Just keep silent’. Teaching under the control of authoritarian governments: A qualitative study of government schools in Addis Ababa, Ethiopia. *International Journal of Educational Development*. 88,102-497.
- Yari Qoli, B. (2013). Investigating the philosophy of creating non-profit schools and its compatibility with educational justice from the point of view of education experts: a hermeneutic approach. *Research paper on the basics of education*. Mashhad Ferdowsi University. 3(2): 195-210. [In persian]